नेपाल राजपत्र

नेपाल सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड ७२) काठमाडौं, वैशाख २९ गते, २०७९ साल (संख्या ९

भाग ३

नेपाल सरकार

स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालयको

सूचना

नेपाल सरकार, स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालयले मानव शरीरको अङ्ग प्रत्यारोपण (नियमित तथा निषेध) नियमावली, २०७३ को नियम २३ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी सो नियमावलीको अनुसूची-६ र अनुसूची-१६ मा देहाय बमोजिम हेरफेर गरेकोले यो सूचना प्रकाशन गरिएको छः-

१. अनुसूची-६ को क्रमसङ्ख्या १ र २ को सट्टा देहायका क्रमसङ्ख्या १ र २ राखिएका छन् :-

"१. <u>मृगौला प्रत्यारोपणको लागि</u>

(क) <u>मृगौला प्रत्यारोपणको शल्यचिकित्सकः</u>

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(१) मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट जनरल सर्जरी विषयमा स्नातकोत्तर गरी युरोलोजी वा मृगौला प्रत्यारोपण विषयमा एम.सी.एच. वा सो सरहको उपाधि प्राप्त गरी नेपाल मेडिकल काउन्सिलमा विशेषज्ञ दर्ता भए पछि निरन्तर वार्षिक न्यूनतम पचास जनाको मृगौला प्रत्यारोपण हुने संस्थामा कम्तीमा एक वर्ष मृगौला प्रत्यारोपण शल्यचिकित्सा टोलीको सक्रिय सदस्यको रूपमा कार्य अनुभव प्राप्त गरेको,

(२) मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट मृगौला प्रत्यारोपण वा युरोलोजी वा जनरल सर्जरी वा भास्कुलर सर्जरी विषयमा स्नातकोत्तर उपाधि प्राप्त गरी नेपाल मेडिकल काउन्सिलमा विशेषज्ञ दर्ता भए पछि निरन्तर वार्षिक न्यूनतम पचास जनाको मृगौला प्रत्यारोपण हुने संस्थामा कम्तीमा दुई वर्ष मृगौला प्रत्यारोपण शल्यचिकित्सा टोलीको सक्रिय सदस्यको रूपमा कार्य अनुभव प्राप्त गरेको, वा

(३) मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट मृगौला प्रत्यारोपण वा युरोलोजी वा जनरल सर्जरी वा भास्कुलर सर्जरी विषयमा स्नातकोत्तर उपाधि प्राप्त गरी नेपाल

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

मेडिकल काउन्सिलमा विशेषज्ञ दर्ता भए पछि निरन्तर वार्षिक न्यूनतम एक सयजनाको मृगौला प्रत्यारोपण हुने मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट कम्तीमा एक वर्षे मृगौला प्रत्यारोपण शल्यचिकित्सा विषयमा फेलोसिप प्राप्त गरेको।

(ख) मृगौला प्रत्यारोपण फिजिसियनः

(१) मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट जनरल मेडिसिन विषयमा स्नातकोत्तर गरी नेफ्रोलोजी विषयमा डि.एम. वा सो सरहको उपाधि प्राप्त गरी नेपाल मेडिकल काउन्सिलमा विशेषज्ञ दर्ता भए पछि निरन्तर वार्षिक न्यूनतम पचास जनाको मृगौला प्रत्यारोपण हुने मान्यता प्राप्त संस्थामा कम्तीमा एक वर्ष मृगौला प्रत्यारोपण फिजिसियन टोलीको सक्रिय सदस्यको रूपमा कार्य अनुभव प्राप्त गरेको,

(२) मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थामा नेफ्रोलोजी वा जनरल मेडिसिन विषयमा स्नातकोत्तर वा सो सरहको उपाधि प्राप्त गरी नेपाल मेडिकल काउन्सिलमा विशेषज्ञ दर्ता भए पछि निरन्तर वार्षिक न्यूनतम पचास जनाको मृगौला प्रत्यारोपण हुने मान्यता

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

प्राप्त संस्थामा कम्तीमा दुई वर्ष मृगौला प्रत्यारोपण फिजिसियन टोलीको सक्रिय सदस्यको रूपमा कार्य अनुभव प्राप्त गरेको,

(३) मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट जनरल मेडिसिन वा नेफ्रोलोजी विषयमा स्नातकोत्तर वा सो सरहको उपाधि प्राप्त गरी नेपाल मेडिकल काउन्सिलमा विशेषज्ञ दर्ता भए पछि निरन्तर वार्षिक न्यूनतम एक सय मृगौला प्रत्यारोपण हुने मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट कम्तीमा एक वर्षे मृगौला प्रत्यारोपण फिजिसियन विषयमा फेलोसिप प्राप्त गरेको।

२. <u>कलेजो प्रत्यारोपणको लागि</u>

(क) <u>कलेजो प्रत्यारोपण शल्य चिकित्सक:</u>

(१) मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट जनरल सर्जरी विषयमा स्नातकोत्तर गरी कलेजो प्रत्यारोपण वा ग्याष्ट्रोइन्टेष्टाइनल सर्जरी वा हेपाटोबिलियरी सर्जरी विषयमा एम.सी.एच. वा सो सरहको उपाधि प्राप्त गरी नेपाल मेडिकल काउन्सिलमा विशेषज्ञ दर्ता भए पछि निरन्तर वार्षिक न्यूनतम पचास जनाको कलेजो प्रत्यारोपण हुने संस्थामा कम्तीमा एक वर्ष कलेजो प्रत्यारोपण शल्यचिकित्सा

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

टोलीको सक्रिय सदस्यको रूपमा कार्य अनुभव प्राप्त गरेको,

(२) मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट कलेजो प्रत्यारोपण वा ग्याष्ट्रोइन्टेष्टाइनल वा हेपाटोबिलियरी सर्जरी विषयमा स्नातकोत्तर उपाधि प्राप्त अथवा जनरल सर्जरी विषयमा स्नातकोत्तर उपाधि प्राप्त गरी ग्याष्ट्रोइन्टेष्टाइनल सर्जरी वा हेपाटोबिलियरी सर्जरीमा एक वर्ष कार्य अनुभव प्राप्त गरेकोर नेपाल मेडिकल काउन्सिलमा विशेषज्ञ दर्ता भए पछि निरन्तर वार्षिक न्यूनतम पचास जनाको कलेजो प्रत्यारोपण हुने संस्थामा कम्तीमा दुईवर्ष कलेजो प्रत्यारोपण शल्य चिकित्सा टोलीको सक्रिय सदस्यको रूपमा कार्य अनुभव प्राप्त गरेको, वा

(३) मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट कलेजो प्रत्यारोपण वा ग्याष्ट्रोइन्टेष्टाइनल सर्जरी वा हेपाटोबिलियरी सर्जरी विषयमा स्नातकोत्तर वा सो सरहको उपाधि प्राप्त गरीवा जनरल सर्जरी विषयमा स्नातकोत्तर उपाधि प्राप्त गरी ग्याष्ट्रोइन्टेष्टाइनल सर्जरी वा हेपाटोबिलियरी सर्जरीमा एक वर्ष कार्य अनुभव प्राप्त गरेको र नेपाल मेडिकल

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

काउन्सिलमा विशेषज्ञ दर्ता भएपछि निरन्तर वार्षिक न्यूनतम पचास जनाको कलेजो प्रत्यारोपण हुने मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट कम्तीमा दुई वर्षेकलेजो प्रत्यारोपण सर्जरी विषयमा फेलोसिप प्राप्त गरेको।

(ख) कलेजो प्रत्यारोपण फिजिसियनः

(१) मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट इन्टरनल मेडिसिन विषयमा स्नातकोत्तर गरी कलेजो प्रत्यारोपण वा ग्याष्ट्रोइन्टेरोलोजी वा हेपाटोलोजी विषयमा डि.एम. वा सो सरहको उपाधि प्राप्त गरी नेपाल मेडिकल काउन्सिलमा विशेषज्ञ दर्ता भएपछि निरन्तर वार्षिक न्यूनतम पचास जनाको कलेजो प्रत्यारोपण फिजिसियन टोलीको सक्रिय सदस्यको रूपमा कम्तीमा एक वर्षको कार्य अनुभव प्राप्त गरेको,

(२) मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट कलेजो प्रत्यारोपण वा ग्याष्ट्रोइन्टेरोलोजी वा हेपाटोलोजी वा इन्टरनल मेडिसिन विषयमा स्नातकोत्तर उत्तीर्ण गरी नेपाल मेडिकल काउन्सिलमा विशेषज्ञ दर्ता भएपछि निरन्तर वार्षिक न्यूनतम पचास जनाको कलेजो प्रत्यारोपण हुने संस्थामा प्रत्यारोपण टोलीको सक्रिय सदस्यको

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

रूपमा कम्तीमा दुई वर्षको कार्य अनुभव प्राप्त गरेको, वा

(३) मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट कलेजो प्रत्यारोपण वा ग्याष्ट्रोइन्टेरोलोजी वा हेपाटोलोजी वा इन्टरनल मेडिसिन विषयमा स्नातकोत्तर वा सोसरहको उपाधि प्राप्त गरी नेपाल मेडिकल काउन्सिलमा विशेषज्ञ दर्ता भए पछि निरन्तर वार्षिक न्यूनतम पचास वटा कलेजो प्रत्यारोपण हुने संस्थामा कम्तीमा एक वर्षे कलेजो प्रत्यारोपण फिजिसियन विषयमा फेलोसिप प्राप्त गरेको ।"

२. अनुसूची-१६ को क्रमसङ्ख्या १ को सट्टा देहायको क्रम सङ्ख्या १ राखिएको छ :-

"१ .<u>मृगौला प्रत्यारोपणको लागिः</u>

मस्तिष्क मृत्यु भएका व्यक्तिको मृगौला प्रत्यारोपण गर्न चाहने व्यक्तिहरूको प्रतिक्षा सूचीमा रहनको लागि देहायको मापदण्ड बमोजिम प्राथमिकताक्रम निर्धारण गरिनेछ। सम्बन्धित विशेषज्ञद्वारा बिरामी र अङ्गदाताको रक्त समूह प्रत्यारोपणका लागि मिल्ने प्रमाणित भएकाहरू मात्र यस प्राथमिकता क्रम सूचीमा रहनेछन् । जस्तै रक्त समूह ओ (O) को दाताबाट अरु रक्त समूहको बिरामीलाई अङ्ग दिन मिल्नेछ भने एबि (AB) समूहले एबि (AB) समूहलाई मात्र दिन मिल्नेछ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(क) नाम दर्ता भए पछिको समयावधिः

अवधि	अङ्क	प्राप्ताङ्क
६ महिनाभन्दा कम	१	
६ महिनादेखि १२ महिनासम्म	२	
१२ महिनादेखि २४ महिनासम्म	३	
२४ महिनाभन्दा बढी	४	

अथवा

(ख) मृगौला प्रत्यारोपणको लागि डायलाइसिस शुरु गरेदेखिको समयावधिः

अवधि	अङ्क	प्राप्ताङ्क
६ महिनाभन्दा कम	१	
६ महिनादेखि १२ महिनासम्म	२	
१२ महिनादेखि २४ महिनासम्म	३	
२४ महिनाभन्दा बढी	४	

खण्ड (क) र (ख) वर्गका बिरामी त्यतिबेला दर्ता हुनेछन् जतिबेला उनीहरूले प्रतिक्षा सूचीमा बसेको निवेदनका साथै आवश्यक कागजात जस्तै नेपाल मेडिकल काउन्सिलमा स्थायी दर्ता भएका कन्सल्टेन्ट नेफ्रोलोजीष्टबाट दिइएको मेडिकल प्रमाणपत्र वा सो सरहको कागजात पेश गर्नेछन् ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

म्याचिङ्गः

(क) एच.एल.ए.- डि.आर. (HLA–DR)

एच.एल.ए.– डि.आर. परीक्षण (HLA–DRTest)	अङ्क	प्राप्ताङ्क
२/२ म्याच	४	
१/२ म्याच	२	
०/२ म्याच	०	

(ख) एच.एल.ए.-बि. (HLA- B)

एच.एल.ए.-बि परीक्षण (HLA -B Test)	अङ्क	प्राप्ताङ्क
२/२ म्याच	३	
१/२ म्याच	२	
०/२ म्याच	०	

(ग) एच.एल.ए.-ए (HLA-A)

एच.एल.ए.-ए परीक्षण(HLA-A Test)	अङ्क	प्राप्ताङ्क
२/२ म्याच	२	
१/२ म्याच	१	
०/२ म्याच	०	

अङ्ग ग्रहणकर्ताको उमेर र दाताको उमेरमा फरक वर्ष

अङ्ग ग्रहणकर्ताको उमेर र दाताको उमेरमा फरक वर्षमा	अङ्क	प्राप्ताङ्क
१० वर्ष वा १० वर्षभन्दा कम	३	

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

११ वर्ष–३० वर्ष	२	
३१ वर्ष वा ३१ वर्षभन्दा बढी	१	

लिङ्ग

लिङ्ग	अङ्क	प्राप्ताङ्क
पुरुष	१	
महिला	३	
अन्य	१	

अधिकतम अङ्कः १९

न्यूनतम अङ्कः ०३

प्राप्ताङ्क	अङ्कमा	अक्षरमा
पहिलो मूल्याङ्कनको प्राप्ताङ्क		

म्याचिङ्ग (Matching)

(क) पि.आर.ए. (PRA)

पि.आर.ए परीक्षण (PRA Test)	प्रतिशत	अङ्क	प्राप्ताङ्क
क्लास १	३० प्रतिशत भन्दा कम	५	
	३० देखि ५० प्रतिशत	३	
	५० प्रतिशत भन्दा बढी ८	०	
क्लास २	३० प्रतिशत भन्दा कम	२	
	३० देखि ५० प्रतिशत	१	
	५० प्रतिशत भन्दा बढी ८	०	

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

*अयोग्यलाई प्रतिक्षा सूचीबाट हटाइने।

(ख) डि.एस.ए. (DSA)

डि.एस.ए. परीक्षण (DSA Test)	प्रतिशत	अङ्क	प्राप्ताङ्क
क्लास १ Class 1	पोजेटिभ Positive*	०	
	नेगेटिभ Negative	५	
क्लास २ Class 2	पोजेटिभ Positive	१	
	नेगेटिभ Negative	३	

*अयोग्यलाई प्रतिक्षा सूचीबाट हटाइने ।

(ग) सि.डि.सि. (CDC)

क्लासClass	परिणाम	अङ्क	प्राप्ताङ्क
क्लास१ Class 1	पोजेटिभ Positive*	०	
	नेगेटिभ Negative	५	
क्लास २ Class 2	पोजेटिभ Positive	१	
	नेगेटिभNegative	३	

*अयोग्यलाई प्रतिक्षा सूचीबाट हटाइने ।

प्राप्ताङ्क	अङ्कमा	अक्षरमा
दोस्रो मूल्याङ्कनको प्राप्ताङ्क		

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

अधिकतम अङ्कः २३

न्यूनतम अङ्कः ०२

अन्तिम प्राप्ताङ्क विवरण	अङ्कमा	अक्षरमा
पहिलो मूल्याङ्कनको प्राप्ताङ्क		
दोस्रो मूल्याङ्कनको प्राप्ताङ्क		
जम्मा प्राप्ताङ्क		

अधिकतम प्राप्ताङ्कः ४२

न्यूनतम प्राप्ताङ्कः ०५

प्राथमिकताक्रम मध्ये कसलाई बोलाउने र कसले अङ्ग पाउने (अङ्ग ग्रहणकर्ता) ?

१. पहिलो बोलावट (पि.आर.ए., डि.एस.ए. र सि.डि.सि. क्रसम्याच बाहेकको) स्कोरिङ सिष्टमको आधारमा हुनेछ ।

२. बोलावट समयमा प्रत्यारोपण गर्नका निम्ति कुनै पनि किसिमको समस्या नभएका तथा लिष्टमा सक्रिय धेरै स्कोरिङ भएका प्रत्यारोपण गर्नु पर्ने व्यक्तिहरू मध्येबाट उपलब्ध प्रत्येक एक अङ्गको लागि न्यूनतम दुई जना व्यक्ति बोलाइने छ ।

३. अङ्ग ग्रहण गर्न चाहने प्रत्येक बिरामीले एच.एल.ए परीक्षणको रिपोर्ट सहित प्रतिक्षाको सूचीमा सूचीकृत हुनु पर्नेछ।

४. प्रतिक्षाको सूचीबाट प्रत्यारोपणको लागि बुँदा नं. १ अनुसार बोलाइएका सम्भावित

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

बिरामीहरूको मात्रै पि.आर.ए, डि.एस.ए. र सि.डि.सि. क्रसम्याच गराइनेछ ।

५. पि.आर.ए, डि.एस.ए. र सि.डि.सि. क्रस म्याचको प्राप्ताङ्क र बुँदा नं. १ को प्राप्ताङ्कको कूल जम्मा प्राप्ताङ्क जसको बढी हुन आउँछ सोही व्यक्तिलाई प्रत्यारोपणको लागि पहिलो प्राथमिकता दिइनेछ।

६. पहिलो प्राथमिकताको सूचीमा पर्ने अङ्ग ग्रहणकर्ता कुनै कारणवश प्रत्यारोपणको लागि योग्य नभएमा बुँदा नं. २ बमोजिम बोलाइएको दोस्रो अङ्ग ग्रहणकर्तालाई बोलाइनेछ।

७. अङ्ग प्रत्यारोपण गर्न बोलाइएका बिरामीहरूको अङ्क समान हुन गएमा तत्काल ड्युटीमा भएका सम्बन्धित कन्सल्टेन्ट प्रत्यारोपण शल्य चिकित्सक र कन्सल्टेन्ट नेफ्रोलोजीष्टको टोलीले चिकित्सकीय अवस्थाको आधारमा अङ्ग ग्रहणकर्ता निर्धारण गर्नेछ ।

८. प्रत्यारोपणको लागि प्रतिक्षाको सूचीमा रहेका प्रत्येक अङ्ग ग्रहणकर्ताहरूले कम्तीमा ६/६ महिनामा साधारण स्वास्थ्य परीक्षणको रिपोर्ट पेश गर्नु पर्नेछ ।

९. मस्तिष्क मृत्यु भएका व्यक्तिबाट प्राप्त हुने अङ्गहरू मध्ये मृगौला प्रत्यारोपणको लागि

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

बोलाइने ग्रहणकर्ताहरूसँग मृगौला प्रत्यारोपणको लागि बोलाइएको समयमा प्रत्यारोपण गर्नका लागि तत्काल आवश्यक रकम साथमा वा बैङ्कमा हुन पर्नेछ ।

१०. अङ्ग ग्रहण गर्ने प्रतिक्षा सूचीमा भएको बिरामीको शरीरमा गम्भीर प्रकारको रोग भएको अवस्था जस्तै मृगौला बाहेक मुटु, फोक्सो, कलेजो लगायतका विभिन्न अङ्गहरूको गम्भीर समस्या भएमा, क्यान्सर, विभिन्न किसिमको सरूवा रोग जस्तै क्षयरोग, एच.आई.भी., हेपाटाइटिस बी, सी आदि,गम्भीर खालको सङ्क्रमण, सेप्सीस, गम्भीर खालको मानसिक समस्या, लागू पदार्थको दुर्व्यसनी, शीघ्र बारम्बार फर्किने खालको मृगौला रोग (Aggressive Recurrent Native Kidney Disease) भएको बिरामी, पुनर्स्थापना गर्न कठिन व्यक्ति तथा प्राइमरी अक्जालोसीस (Primary Oxalosis) भएका बिरामीहरू प्रतिक्षा सूचीमा रहने छैनन्। यस्तै मोटोपन भएको (Obese), धुम्रपान गरिरहेका, गर्भवती महिला, अनियन्त्रित मधुमेह वा उच्च रक्तचाप भएका बिरामीहरू पनि अङ्ग ग्रहण गर्ने प्राथमिकतामा पर्ने छैनन ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

११. बहुअङ्ग प्रत्यारोपण गर्नु पर्ने बिरामीको हकमा समन्वय इकाई रहेको केन्द्रमा तत्काल ड्युटीमा भएका सम्बन्धित कन्सल्टेन्ट प्रत्यारोपण विशेषज्ञ टोलीले ती अङ्ग प्रत्यारोपण गर्न पहिलो प्राथमिकता दिन सक्नेछ ।

१२. नेपालमा मृगौला प्रत्यारोपण गरी एक महिनाभित्र असफल भएका बिरामीलाई एक पटक मात्र मृगौला प्रत्यारोपणको लागि तत्काल ड्युटीमा भएका सम्बन्धित कन्सल्टेन्ट प्रत्यारोपण विशेषज्ञ टोलीले प्राथमिकताक्रममा राख्न सक्नेछ ।"

आज्ञाले,

डा. रोशन पोखरेल

नेपाल सरकारको सचिव ।

मुद्रण विभाग, सिंहदरबार

मुद्रण विभाग, सिंहदरबार, काठमाडौंमा मुद्रित । मूल्य रू.१०।-
गो.हु.द.नं. १६।२०६२।६३

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।